

Mick Antoniwi, MS
Cadeirydd
Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad
Senedd Cymru
Ty Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1SN

11 Ionawr 2021

Annwyl Mick,

Bil Cwricwlwm ac Asesu (Cymru)

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad am eu craffu ar y Bil Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) yn ystod Cyfnod 1 ac am yr adroddiad a gyhoeddwyd ar 4 Rhagfyr 2020.

Rwyf wedi nodi ymatebion i argymhellion y Pwyllgor yn Atodiad A. I grynhoi, rwyf wedi derbyn (neu wedi derbyn yn rhannol) chwech o'r argymhellion.

Rwy'n gobeithio bod y llythyr hwn yn ddefnyddiol wrth nodi ymatebion i Adroddiad y Pwyllgor. Byddaf hefyd yn ysgrifennu at Gadeiryddion y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg a'r Pwyllgor Cyllid mewn perthynas â'u Hadroddiadau Cyfnod 1, a byddaf yn copïo'r llythyrau at bob un o'r tri Chadeirydd Pwyllgor.

Edrychaf ymlaen at barhau i weithio gyda'r Aelodau wrth i'r Bil symud ymlaen trwy broses y Senedd.

Yn gywir,

Kirsty Williams AS/MS
Y Gweinidog Addysg
Minister for Education

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad A: Ymateb i Adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad Casgliadau ac Argymhellion

Argymhelliad 1. Dylid diwygio adran 72 o'r Bil fel na ellir gwneud y Codau o dan adrannau 6, 7 ac 8 o'r Bil oni bai bod drafft o'r Cod arfaethedig (neu, yn achos diwygiadau, drafft o'r Cod diwygiedig arfaethedig) wedi'i osod gerbron y Senedd a'i gymeradwyo drwy benderfyniad gan y Senedd. Dylid cadw'r gofyniad yn adran 72(2)(a) o'r Bil.

Rwy'n cydnabod y bwriad y tu ôl i argymhelliad y Pwyllgor, ac yn derbyn yn rhannol yr argymhelliad hwn. Rwyf wedi cyflwyno diwygiadau Llywodraethol a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb ac unrhyw ddiwygiadau dilynol fod yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol. Mae hyn oherwydd bod y maes hwn o fudd ehangach i'r cyhoedd, a gallai rhannu perchenogaeth â'r Pwyllgor fod yn ffordd gadarnhaol o gynnig rhywfaint o gefnogaeth gyffredin i'r Cod ac i ymarferwyr ym mhob rhan o'r weithrediaeth a'r ddeddfwrfa.

Fodd bynnag, mae'r Cod yr Hyn sy'n Bwysig a'r Cod Cynnydd yn ddogfennau proffesiynol technegol a ddatblygwyd drwy gydweithio'n agos ag ymarferwyr. Nawr ac yn y dyfodol, bydd y codau hyn yn deillio o waith cyd-awduro. Mae sicrhau bod y gwaith hwnnw yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol yn bwrw amheuan ar y broses honno. Mae hefyd yn codi pryderon sylweddol o ran dilysrwydd y broses honno a'r gallu i ymddiried ynddi os caiff safbwyntiau ystyrlon ymarferwyr wedyn eu diystyru.

Mae'n debygol y bydd yn rhaid diweddarau'r Cod yr Hyn sy'n Bwysig a'r Cod Cynnydd er mwyn ymateb i amgylchiadau newidiol mewn ysgolion yn y tymor hwy ac rydym o'r farn bod y weithdrefn negyddol yn cynnig y lefel briodol o hyblygrwydd er mwyn caniatáu i hyn ddigwydd o fewn cyfnod amser rhesymol. Nodir yr egwyddorion allweddol ar wyneb y Bil o hyd – fel y Meysydd Dysgu a Phrofiad eu hunain a'r hyn y mae'n rhaid i gwricwlwm ei ddarparu mewn perthynas â nhw.

Nid yw'r codau yn caniatáu i ni wneud rhai pethau penodol a fyddai'n cael eu hystyried yn bethau o bwysigrwydd arbennig fel gosod neu gynyddu trethiant; darpariaeth sy'n ymwneud â gwariant sylweddol gan y Llywodraeth; pwerau i greu darpariaethau troseddol anarferol neu gosbau sifil anarferol; neu bwerau i roi pwerau mynediad, arholi neu arolygu anarferol, neu ddarparu ar gyfer casglu gwybodaeth o dan bwerau gorfodi. Nid yw'r un o'r materion hyn yn gymwys yn yr achos hwn.

Argymhelliad 2. Dylai'r Gweinidog ddefnyddio dadl Cyfnod 1 i roi rhagor o eglurder ynghylch y pwerau yn adran 1 o'r Bil a sut y gallai Gweinidogion Cymru eu defnyddio.

Rwy'n derbyn argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid oedd amser yn caniatáu eglurhad yn ystod dadl Cyfnod 1. Ar hyn o bryd, nid wyf yn rhagweld y bydd angen defnyddio'r pwerau i wneud rheoliadau o dan adran 17 ac eithrio er mwyn dynodi erbyn pa ddyddiad y mae'n rhaid mabwysiadu cwricwlwm.

Os bydd angen, mae'n bosibl y byddwn yn gwneud darpariaeth a fyddai'n ei gwneud hi'n ofynnol cynnal ymgynghoriad, er enghraifft.

Mae'r dyletswyddau allweddol, fel pwy sy'n gorfod mabwysiadu a beth y mae'n rhaid ei fabwysiadu, ar wyneb y Bil.

Fodd bynnag, os bydd amgylchiadau yn newid neu os daw materion i'r amlwg, bydd y pwerau hyn i wneud rheoliadau yn galluogi Llywodraeth Cymru i wneud darpariaeth fel y bo'n briodol, er enghraifft, mae'n bosibl y bydd angen i ni ddefnyddio'r pwerau hyn mewn perthynas â diwygio cwricwla er mwyn adlewyrchu unrhyw newidiadau sylweddol i ofynion y cwricwlwm yn y dyfodol.

Argymhelliad 3. Dylid diwygio adran 25 o'r Bil i gynnwys rhestr nad yw'n gyflawn (ond sy'n gynhwysfawr) sy'n nodi ym mha amgylchiadau y gall Gweinidogion Cymru ddefnyddio'r pŵer i wneud rheoliadau yn adran 25(1).

Rwy'n cydnabod y bwriad y tu ôl i argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn. Mae'r adran yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru nodi rhagor o ofynion ar gyfer cwricwlwm ar gyfer disgyblion 14-16 oed.

Nid ydym yn bwriadu defnyddio'r pŵer hwn ar y dechrau am ein bod yn disgwyl i'r gofyniad yn y Bil i gwricwlwm fod yn eang ac yn gytbwys fod yn ddigonol. Fodd bynnag, os bydd tystiolaeth bod ysgolion yn cynnig cwricwlwm cyfyngol i'r grŵp oedran hwn, neu nad ydynt yn darparu cyrsiau astudio sy'n arwain at gymwysterau penodol, yna gellir defnyddio'r pŵer hwn i fynd i'r afael â'r sefyllfa.

Union natur y ddarpariaeth hon yw ymdrin â sefyllfaoedd annisgwyl, felly nid yw'n ymarferol cynnwys rhestr o'r amgylchiadau lle y câi'r pŵer i wneud rheoliadau ei ddefnyddio. Bydd y rheoliadau yn destun ymgynghoriad ar yr adeg briodol. Er ein bod wedi nodi yn ein datganiad o fwriad y polisi y math o ddarpariaeth y rhagwelir y gellid ei gwneud o dan y pŵer hwn i wneud rheoliadau, nid ydym o'r farn bod angen ychwanegu rhestr anghyflawn o amgylchiadau.

Argymhelliad 4. Dylid diwygio'r Bil fel bod y rheoliadau a gaiff eu gwneud o dan adran 25(1) o'r Bil yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol.

Rwy'n cydnabod y bwriad y tu ôl i argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn. Nid ydym o'r farn mai'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft yw'r weithdrefn briodol. Fel y nodwyd gennym yn y Datganiad o Fwriad y Polisi, mae'n debygol y byddem yn defnyddio'r pŵer hwn pe byddai tystiolaeth bod ysgolion yn cynnig cwricwla cyfyngol. Byddem am weithredu'n gyflym mewn achosion o'r fath, ac fel y cyfryw, mae'r weithdrefn negyddol yn briodol yn hyn o beth.

Mae darpariaeth gyfatebol ar gyfer y cwricwlwm lleol yn adran 116A o Ddeddf Addysg 2002. Felly, byddai cymhwyso'r weithdrefn negyddol yn gyson ag arferion yn y gorffennol. Gwnaed rheoliadau o dan adran 116A o Ddeddf 2002 ac ni wnaeth cymhwyso'r weithdrefn negyddol yn yr achos hwnnw arwain at unrhyw broblemau polisi na phryderon gan randdeiliaid.

Argymhelliad 5. Dylai'r Gweinidog ddefnyddio dadl Cyfnod 1 i roi mwy o eglurder ynghylch y pŵer yn adran 34(5) o'r Bil a sut y gallai Gweinidogion Cymru ei ddefnyddio.

Rwy'n derbyn argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid oedd amser yn caniatáu eglurhad yn ystod dadl Cyfnod 1. Rwy'n rhagweld y gellid defnyddio'r pŵer hwn i wneud darpariaeth ynghylch materion gweithdrefnol megis terfynau amser erbyn pryd y mae'n

rhaid i'r pennaeth wneud penderfyniad, neu ynghylch y weithdrefn i'w dilyn wrth wneud penderfyniad o'r fath.

Nodir yr egwyddorion allweddol ar wyneb y Bil a dim ond rhannau o'r manylion technegol a gaiff eu cynnwys yn y rheoliadau. Er enghraifft, mae ar ba sail y gallai pennaeth wneud penderfyniad i ddatgymhwyso dewis gan ddisgybl ar wyneb y Bil.

Ni fwriedir gwneud rheoliadau mewn perthynas â hyn ar y dechrau. Mae'r gweithdrefnau a nodir ar wyneb y Bil yn glir ynghylch cyfrifoldeb ysgolion yn hyn o beth. Fodd bynnag, os daw'n amlwg dros amser fod disgyblion a rhieni yn aros yn rhy hir mewn perthynas â phenderfyniad y pennaeth neu fod y gweithdrefnau a fabwysiadwyd gan ysgolion yn peri anawsterau, yna byddai'r pŵer hwn yn cael ei ddefnyddio i egluro'r broses a sicrhau dull gweithredu cyson.

Argymhelliad 6. Dylai'r Gweinidog ddefnyddio dadl Cyfnod 1 i roi eglurder ynghylch pam fod angen y pŵer yn adran 40 o'r Bil yn ychwanegol at y pŵer a geir yn adran 50 o'r Bil. Wrth wneud hynny, dylai'r Gweinidog esbonio ymhellach sut y gallai Gweinidogion Cymru ddefnyddio'r pŵer i roi cyfarwyddyd yn adran 40.

Rwy'n derbyn argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid oedd amser yn caniatáu eglurhad yn ystod dadl Cyfnod 1. Mae'r ddwy adran yn annibynnol ar ei gilydd o ran eu diben.

Mae adran 40 yn galluogi Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddyd i ysgol neu ysgolion er mwyn galluogi gwaith datblygu neu arbrofion. Gall y cyfarwyddyd ddatgymhwyso unrhyw un o'r gofynion gweithredu, neu bob un ohonynt, neu ddarparu ar gyfer addasu'r gofynion gweithredu hynny o ran y ffordd y maent yn cael eu cymhwyso at yr ysgolion. Pŵer i roi cyfarwyddyd ydyw o ran arbrofion, ond rhaid i'r ALI a'r corff llywodraethu gytuno arno.

Dim ond at ddibenion arbrofol neu ddatblygiadol y gellir rhoi'r cyfarwyddyd hwn.

Rydym o'r farn bod angen adran 40 ac adran 41. Pe câi adran 40 ei dileu, ni fyddai'r cyfyngiadau yn adran 41 sy'n gymwys mewn perthynas â rhoi cyfarwyddyd o'r math hwnnw yn gymwys mwyach. Rwyf o'r farn bod y cyfyngiadau hyn yn briodol o dan yr amgylchiadau a chredaf y dylid eu cadw – sy'n golygu cadw adran 40.

Argymhelliad 7. Dylai Gweinidogion Cymru roi gwybod i Aelodau'r Senedd drwy ddatganiad ysgrifenedig ar bob achlysur pan fydd y pŵer i roi cyfarwyddyd a geir yn adran 40 o'r Bil i'w ddefnyddio.

Rwy'n cydnabod y bwriad y tu ôl i argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn. Mae adran 42(3) eisoes yn nodi lle y rhoddir cyfarwyddyd o dan adran 40, rhaid ei gyhoeddi. Mae adran 42(4) hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r lleoliad gyhoeddi crynodeb o'r cwricwlwm a gaiff ei weithredu o ganlyniad.

Nid ydym o'r farn bod angen datganiad ysgrifenedig pellach. Byddai hyn yn ddiangen o ystyried natur dryloyw yr amodau a gymhwysir at roi cyfarwyddyd fel y'u nodir o dan adrannau 41 a 42.

Argymhelliad 8. Dylid diwygio adran 47 o'r Bil:

▪ fel bod terfynau amser mewn perthynas ag apelau am eithriadau dros dro ar gyfer disgyblion unigol yn cael eu cynnwys ar wyneb y Bil;

▪ fel bod modd diwygio darpariaeth o'r fath mewn perthynas â therfynau amser drwy reoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol.

Rwy'n cydnabod y bwriad y tu ôl i argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn. Nid ydym o'r farn ei bod yn briodol i fanylion o'r fath gael eu nodi ar wyneb y Bil. Mae'n bosibl y bydd angen diwygio manylion o'r fath dros amser. Ni fyddai gosod y manylion hynny ar wyneb y Bil yn cynnig yr hyblygrwydd sydd ei angen er mwyn gwneud hynny. Mae manylion o'r fath yn fwy addas ar gyfer rheoliadau gan eu bod yn nodi manylion technegol a all newid dros amser.

Nid oeddem wedi rhagweld y byddai angen defnyddio'r pwerau hyn ar y cychwyn: mae gan ysgolion weithdrefnau clir eisoes. Felly, ni fyddai unrhyw newidiadau i'r hyn a nodir ar wyneb y Bil yn hyn o beth wedi cael eu trafod yn fanwl â rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys ysgolion a chyrrff llywodraethu. Os byddwn yn penderfynu ychwanegu terfynau amser, dim ond ar ôl cynnal ymgynghoriad priodol y dylid gwneud hynny.

Bwriedir i'r pŵer hwn gael ei ddefnyddio os daw materion i'r amlwg dros amser ac wrth i arferion ddatblygu.

Argymhelliad 9. Os bydd y Gweinidog yn gwrthod argymhelliad 8, dylid diwygio adran 47(8) o'r Bil fel bod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau i wneud darpariaeth bellach am y terfynau amser ar gyfer apelau o dan yr adran hon.

Rwy'n cydnabod y bwriad y tu ôl i argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn. Fel gydag argymhelliad 8, rydym o'r farn y byddai'n briodol ymgynghori ar lefel genedlaethol i drafod a fyddai terfynau amser yn briodol, a'r lefel gysylltiedig o hyblygrwydd er mwyn cyd-fynd â gweithdrefnau presennol ysgolion. Byddai cytuno i reoliadau gorfodol mewn gwirionedd yn gwneud penderfyniad polisi ar derfynau amser heb unrhyw dystiolaeth i gefnogi'r penderfyniad hwnnw. Nid ydym am wneud rhagbenderfyniad ar y mater a hoffem roi cymaint o gyfle â phosibl i rhanddeiliaid lywio'r polisi.

Argymhelliad 10. Dylid diwygio'r Bil fel bod y rheoliadau a gaiff eu gwneud o dan adran 50 yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol.

Derbyniaf yr argymhelliad hwn. Gan fod gan y pŵer hwn rôl gymharol gyffredinol, rwy'n fodlon cytuno i wneud rheoliadau yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft.

Argymhelliad 11. Dylai'r Gweinidog ddefnyddio dadl Cyfnod 1 i egluro'r pŵer yn adran 67 o'r Bil a sut y gallai Gweinidogion Cymru ei ddefnyddio.

Rwy'n derbyn argymhelliad y Pwyllgor, fodd bynnag, nid oedd amser yn caniatáu eglurhad yn ystod dadl Cyfnod 1. Mae'r adran hon yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau ynghylch addysgu a dysgu i ddysgwyr sydd o bosibl, er enghraifft, wedi'u cofrestru fel disgyblion mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion, ond sydd hefyd yn cael addysg mewn lleoliad arall o'r fath.

Yn y sefyllfaoedd hyn, disgwylir i ddarparwyr gydweithio er mwyn penderfynu sut y bydd darpariaeth mewn sawl lleoliad yn rhyngweithio er mwyn i'r dysgwr gael cwricwlwm llawn. Gall rheoliadau osod dyletswyddau a byddant yn disgrifio mecanwaith y broses hon yn fanylach. Fodd bynnag, mae angen gwneud rhagor o waith oherwydd y nifer posibl o wahanol achosion yn hyn o beth. Bwriedir gweithio gyda gwahanol leoliadau i ddatblygu'r rheoliadau hyn er mwyn sicrhau bod y ddysgwyr hyn yn cael cwricwlwm llawn lle y bo'n bosibl.

Diben y rheoliadau yw darparu ffordd i wahanol sefydliadau gydweithio er mwyn cyflawni'r swyddogaethau sydd eisoes wedi'u nodi yn y Bil neu reoliadau a wneir oddi tano.